

ВИДИ ЗЛОЧИНІВ, КВАЛІФІКУЮЧОЮ ОЗНАКОЮ ЯКИХ Є ЇХ УЧИНЕННЯ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ

Розглянуто види злочинів, кваліфікуючою ознакою яких є їх учинення службовою особою. Визначено критерії поділу на види злочинів, кваліфікуючою ознакою яких є їх учинення службовою особою, за законодавчим закріпленням у розділах Особливої частини Кримінального кодексу України, за виокремленням особи, яка може вчинити злочин, – будь-яка службова особа чи конкретна (певна), за ступенем кваліфікації (основний склад злочину), кваліфікований чи особливо кваліфікований або за ступенем обтяження відповідальності, за моментом завершення злочину та за ступенем тяжкості злочину. З'ясовано, що немає єдиної узгодженості термінології, уніфікації стосовно законодавчого закріплення злочинів, кваліфікуючою ознакою яких є їх учинення службовою особою.

Ключові слова: *службова особа, види злочинів, кваліфікуюча та особливо кваліфікуюча ознака, вчинення злочину.*

Постановка проблеми. Питання про види злочинів, кваліфікуючою ознакою яких є їх учинення службовою особою, в науці кримінального права належать до остаточно невирішених. Це й не дивно. Як відомо, обсяг поняття залежить від визначення його змісту. Обсяг поняття – це множинність (клас) предметів, кожному з яких характерні ознаки, зафіксовані у досліджуваному понятті. Отже, встановлення видів злочинів, кваліфікуючою ознакою яких є їх учинення службовою особою, означає з'ясування обсягу цього правового явища, оскільки класифікація – це нещось інше, як визначена конкретизація поняття, виокремлення можливих видових відмінностей у межах розглядуваної сукупності [2, с. 34]. Науці відомий так званий закон зворотнього співвідношення між змістом та обсягом поняття, згідно з яким із збільшенням змісту зменшується обсяг поняття та навпаки [4, с. 53]. Отже, виокремлення видів злочинів, кваліфікуючою ознакою яких є їх учинення службовою особою, безпосередньо залежить від визначення тим чи іншим автором поняття цього правового явища.

У вітчизняному кримінальному праві дослідження злочинів, кваліфікуючою ознакою яких є їх учинення службовою особою,

є недостатньо розробленим. Значні напрацювання науковців стосуються визначення поняття службової особи, дослідження кваліфікуючих та особливо кваліфікуючих ознак, кримінальної відповідальності службових осіб тощо. Види злочинів, кваліфікуючою ознакою яких є їх учинення службовою особою, практично є не дослідженими, що зумовлює необхідність більш детального розгляду вказаного питання та мету цієї статті.

Стан дослідження. Види злочинів, кваліфікуючою ознакою яких є їх учинення службовою особою, розглядали у своїх працях такі науковці, як П. П. Андрушко, В. К. Гришук, О. О. Дудоров, В. П. Коваленко, Р. Л. Максимович, В. О. Навроцький, М. І. Хавронюк та ін.

У вітчизняному кримінальному праві дослідження злочинів, кваліфікуючою ознакою яких є їх учинення службовою особою, є недостатньо розробленим. Значні напрацювання науковців стосуються визначення поняття службової особи, дослідження кваліфікуючих та особливо кваліфікуючих ознак, кримінальної відповідальності службових осіб тощо. Види злочинів, кваліфікуючою ознакою яких є їх учинення службовою особою практично є не дослідженими, що зумовлює необхідність більш детального розгляду вказаного питання.

Виклад основних положень. Перед тим, як з'ясувати види злочинів, кваліфікуючою ознакою яких є їх учинення службовою особою, слід вказати, що ми розуміємо під кваліфікуючими ознаками взагалі.

У логіці під словом «ознака» позначаються будь-які риси, стори, стани предмета або явища, які так чи інакше характеризують цей предмет або явище, допомагають розпізнати їх серед інших предметів або явищ [1, с. 30–31].

Будучи ознаками складу злочину, кваліфіковані обставини впливають на кваліфікацію, змінюють кримінально-правову оцінку поведінки в бік її посилення або пом'якшення. Свій вираз ця ознака отримує в іншій кваліфікації, відмінній від тої, яка б застосовувалась у разі відсутності цієї ознаки.

Злочини з кваліфікованими складами – кримінально карані діяння з різко підвищеним або пониженим ступенем суспільної небезпеки порівняно з зафіксованим основним складом злочину, що зумовлює виокремлення цього різновиду в законі як порівняно самостійної, з іншою підвищеною або пониженою санкцією [5, с. 96, 98].

Слід вказати, що природа кваліфікуючих ознак подвійна. З одного боку, вони входять у сукупність ознак складу злочину й у цьому відношенні повинні бути наділені рисами, характерними саме ознакам

цього чи іншого складу. Завдяки цим рисам вони набувають здатності впливати на кваліфікацію вчиненого, викликати появу нової санкції, що відображає специфіку диспозиції. Оскільки розглядувані обставини належать до ознак складу злочину, їх встановлення становить виключну прерогативу законодавця. Відповідно, види, а рівно межі кожного з видів кваліфікуючих ознак, повинні бути визначені чітко й однозначно самим законодавцем у кримінально-правовій нормі. З іншого боку, кваліфікуючі ознаки не належать до єдиної можливої сукупності ознак суспільно небезпечного діяння, яка визначає його, відповідно до кримінального закону, як злочинне та кримінально каране. Ці ознаки використовуються законодавцем для конструювання більш небезпечного різновиду діянь, встановлення в законі нових меж караності, посиленої санкції порівняно з тією, що поєднана з основним складом злочину.

Стосовно критеріїв поділу на види злочинів, кваліфікуючою ознакою яких є їх учинення службовою особою, то вони різноманітні. Нам видається прийнятною позиція поділу на такі види:

1) за законодавчим закріпленням у розділах Особливої частини КК України;

2) за виокремленням особи, яка може вчинити злочин, – будь-яка службова особа чи конкретна (певна);

3) за ступенем кваліфікації (основний склад злочину, кваліфікований чи особливо кваліфікований), або за ступенем обтяження відповідальності;

4) за моментом закінчення злочину;

5) за ступенем тяжкості злочину.

За своєю сутністю закріплення такої ознаки, як учинення злочину службовою особою в КК України передбачено в трьох типах статей, а саме:

1) статтях розділу 17 «Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з надання публічних послуг»;

2) де зі змісту диспозиції статті випливає, що злочин може бути вчинений лише службовою особою;

3) де суб'єкт учинення злочину загальний, а у разі його вчинення службовою особою склад злочину є кваліфікованим чи особливо кваліфікованим.

Стосовно першого типу злочинів необхідно вказати, що розділ 17, який має назву «Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з надання публічних послуг», передбачає двадцять три склади злочину, ознакою яких є вчинення

їх службовою особою, а саме: ч. 1, 2 ст. 364 КК України «Зловживання владою або службовим становищем», ч. 1, 2 ст. 364-1 КК України «Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми», ч.ч. 1, 2, 3 ст. 365 КК України «Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу», ч. 1, 2 ст. 366 КК України «Службове підроблення», ч. 1, 2 ст. 367 КК України «Службова недбалість», ч. 1, 2, 3, 4 ст. 368 КК України «Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою», ч. 1, 2, 3 ст. 368-2 КК України «Незаконне збагачення», ч. 3 ст. 368-3 КК України «Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми», ч. 2, 3 ст. 369-2 КК України «Зловживання впливом», ч. 1, 2 ст. 370 КК України «Провокація підкупу». Вказані злочини можуть бути вчинені лише спеціальним суб'єктом складу злочину – службовою особою.

Окрім того, в інших розділах Особливої частини КК України передбачені склади злочинів, які можуть бути вчинені також лише службовою особою, на яких є пряма вказівка у диспозиції статті, таких є двадцять шість складів злочину, а саме: в трьох 2 розділу – ст. 132 КК України «Розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби», ст. 137 КК України «Неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей» та ст. 145 КК України «Незаконне розголошення лікарської таємниці»; в двох 5 розділу – ч. 2 ст. 171 КК України «Перешкоджання законній професійній діяльності журналістів», ч. 1 ст. 173 КК України «Грубе порушення угоди про працю»; в десяти 7 розділу – ч. 2 ст. 209-1 КК України «Умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму», ч. 1 ст. 210 КК України «Нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням», ч. 1 ст. 211 КК України «Видання нормативно-правових актів, що зменшують надходження бюджету або збільшують витрати бюджету всупереч закону», ч. 1 ст. 212 КК України «Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів)», ч. 1 ст. 212-1 КК України «Ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»,

ст. 219 КК України «Доведення до банкрутства», ч. 1 ст. 222-1 КК України «Маніпулювання на фондовому ринку», ст. 223-2 КК України «Порушення порядку ведення реєстру власників іменних цінних паперів», ст. 232 КК України «Розголошення комерційної або банківської таємниці», ч. 1 ст. 232-2 КК України «Приховування інформації про діяльність емітента»; в двох складах злочину 8 розділу – ч. 1 ст. 238 КК України «Приховування або перекручення відомостей про екологічний стан або захворюваність населення», ч. 1 ст. 253 КК України «Проектування чи експлуатація споруд без систем захисту довкілля»; одному складі злочину 10 розділу, а саме: ч. 1 ст. 271 КК України «Порушення вимог законодавства про охорону праці», чотирьох 15 розділу – ст. 340 КК України «Незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій», ч. 1, 2 ст. 351 КК України «Перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради», ч. 1 ст. 357 КК України «Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження», чотирьох 18 розділу – ч. 1 ст. 376-1 КК України «Незаконне втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду», ст. 380 КК України «Невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист», ч. 1 ст. 381 КК України «Розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист», ч. 4 ст. 382 «Невиконання судового рішення».

Стосовно другого типу поділу, де зі змісту диспозиції статті очевидно, що злочин може бути вчинений лише службовою особою, то під час аналізу розділів Особливої частини КК України також простежується тенденція до вказівки законодавцем інших термінів у диспозиціях статей, зі змісту яких випливає, що певні злочини можуть бути вчинені також лише службовою особою, ознаками яких вона наділена, однак пряма вказівка на вчинення злочину службовою особою немає. Таких складів злочину нами виявлено тридцять п'ять, а саме: ч. 1 ст. 158-1 КК України «Незаконне використання виборчого бюлетеня, бюлетеня для голосування на референдумі, голосування виборцем, учасником референдуму більше ніж один раз», ч. 2 ст. 158-2 КК України «Незаконне знищення виборчої документації або документів референдуму», ч. 2 ст. 159 КК України «Порушення таємниці голосування», ч. 4 ст. 160 КК України «Підкуп виборця, учасника референдуму», ч. 1 ст. 172 КК України «Грубе порушення законодавства про працю», ч. 1 ст. 175 КК України «Невиплата заробітної плати,

стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат», ч. 1 ст. 183 КК України «Порушення права на отримання освіти», ч. 1 ст. 184 КК України «Порушення права на безоплатну медичну допомогу», ст. 223-1 КК України «Підроблення документів, які подаються для реєстрації випуску цінних паперів», ч. 3 ст. 243 КК України «Забруднення моря», ч. 1 ст. 244 КК України «Порушення законодавства про континентальний шельф України», ст. 284 КК України «Ненадання допомоги судну та особам, що зазнали лиха», ст. 285 КК України «Неповідомлення капітаном назви свого судна при зіткненні суден», ст. 288 КК України «Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення дорожнього руху», ч. 1 ст. 319 КК України «Незаконна видача рецепта на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин», ч. 1 ст. 365-2 КК України «Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги», ч. 1, 2, 3 ст. 369-2 КК України «Зловживання впливом», ч. 1, 2, 3 ст. 371 КК України «Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою», ч. 1, 2 ст. 372 КК України «Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності», ч. 1, 2 ст. 373 КК України «Примушування давати показання», ч. 1, 2 ст. 374 КК України «Порушення права на захист», ч. 1, 2 ст. 375 КК України «Постановлення суддею (судьями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови», ст. 381-1 КК України «Невиконання слідчим вказівок прокурора», ч. 2 ст. 387 КК України «Розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування», ст. 427 КК України «Здача або залишення ворогові засобів ведення війни», ч. 1, 2 ст. 428 КК України «Залишення гинучого військового корабля».

У нашому дослідженні видається цікавим та таким, що потребує дослідження, закріплення законодавцем учинення службовою особою злочину як кваліфікуючої ознаки та визначення видів злочинів, кваліфікуючою ознакою яких є їх учинення службовою особою. Таких складів злочину виявлено сорок п'ять, а саме: у двох складах злочинів 1 розділу – ч. 3 ст. 109 КК України «Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади» та ч. 2 ст. 110 КК України «Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України», в одному складі злочину, передбаченому розділом 3 – ч. 2 ст. 149 КК України «Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини», 5 розділом передбачено у п'ятнадцяти складах злочину, а саме: ч. 3 ст. 157 КК України «Перешкоджання

здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного спостерігача», ч. 4 ст. 158 КК України «Надання неправдивих відомостей до органу ведення Державного реєстру виборців або фальсифікація виборчих документів, документів референдуму, підсумків голосування або відомостей Державного реєстру виборців», ч. 2 ст. 158-1 КК України «Незаконне використання виборчого бюлетеня, бюлетеня для голосування на референдумі, голосування виборцем, учасником референдуму більше ніж один раз», ч. 2 ст. 158-2 КК України «Незаконне знищення виборчої документації або документів референдуму», ч. 2 ст. 159 КК України «Порушення таємниці голосування», ч. 4 ст. 160 КК України «Підкуп виборця, учасника референдуму», ч. 2 ст. 161 КК України «Порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками», ч. 2 ст. 162 КК України «Порушення недоторканності житла», ч. 2 ст. 163 КК України «Порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер», ч. 2 ст. 168 КК України «Розголошення таємниці усиновлення (удочеріння)», ч. 2 ст. 169 КК України «Незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння)», ч. 3 ст. 176 КК України «Порушення авторського права і суміжних прав», ч. 3 ст. 177 КК України «Порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію», в розділі 6 у двох складах злочинів закріплена вищевказана кваліфікуюча ознака – ч. 2 ст. 189 КК України «Вимагання» та ч. 2 ст. 191 КК України «Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем», в 7 розділі у п'яти складах злочинів, а саме: ч. 2 ст. 201 КК України «Контрабанда», ч. 2 ст. 205-1 КК України «Піддроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб – підприємців», ч. 3 ст. 206 КК України «Протидія законній господарській діяльності», ч. 3 ст. 206-2 КК України «Протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації», ч. 3 ст. 229 КК України «Незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару», у розділі 8 в одному складі злочину передбачено кваліфікуючу ознаку як вчинення злочину службовою особою, а саме: ч. 2 ст. 248 КК України «Незаконне полювання», у 9 розділі в п'яти складах злочину – ч. 2 ст. 256 КК України

«Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності», ч. 2 ст. 258-1 КК України «Втягнення у вчинення терористичного акту», ч. 2 ст. 258-4 КК України «Сприяння вчиненню терористичного акту», ч. 2 ст. 262 КК України «Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем», ч. 4 ст. 267-1 КК України «Порушення вимог режиму радіаційної безпеки», в 12 розділі в трьох складах злочину – ч. 5 ст. 298 КК України «Незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини», ч. 3 ст. 298-1 КК України «Знищення, пошкодження або приховування документів чи унікальних документів Національного архівного фонду», ч. 2 ст. 303 КК України «Сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією», в 13 розділі в чотирьох складах злочину – ч. 2 ст. 308 КК України «Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем», ч. 2 ст. 312 КК України «Викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем», ч. 2 ст. 313 КК України «Викрадення, привласнення, вимагання обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, чи заволодіння ним шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем та інші незаконні дії з таким обладнанням», ч. 2 ст. 320 КК України «Порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів», в 14 розділі в двох складах злочину – ч. 2 ст. 332 КК України «Незаконне переправлення осіб через державний кордон України», ч. 2 ст. 332-1 КК України «Порушення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї», в 15 розділі в двох складах злочину – ч. 2 ст. 343 КК України «Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, працівника державної виконавчої служби», ч. 2 ст. 344 КК України «Втручання у діяльність державного діяча», у розділі 18 передбачено чотири склади злочину – ч. 2 ст. 376 КК України «Втручання в діяльність судових органів», ч. 2, 3 ст. 382 КК України «Невиконання судового рішення», ч. 2 ст. 397 КК України «Втручання в діяльність захисника чи представника особи», 19 розділом передбачено один склад злочину – ч. 2 ст. 410 КК України «Викрадення,

привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем».

Проаналізувавши види злочинів, кваліфікуючою ознакою яких є їх учинення службовою особою, необхідно їх класифікувати за ступенем обтяження.

Таких, що є кваліфікованими щодо основного складу злочину, нами встановлено 45 складів злочину, з яких особливо кваліфікованими також можуть бути 8 складів злочинів.

Іншим критерієм класифікації аналізованих нами складів злочинів визначимо за моментом закінчення.

У теорії кримінального права класифікують склади злочинів за моментом закінчення або за особливостями конструкції об'єктивної сторони на матеріальні та формальні. Злочини з матеріальним складом є закінченими з моменту настання суспільно небезпечних наслідків, передбачених нормою кримінального закону, який встановлює (закріплює) цей склад злочину. Злочини з формальним складом є закінченими з моменту вчинення суспільно небезпечного діяння, передбаченого нормою кримінального закону, яка встановлює (закріплює) цей склад злочину [3, с. 156].

Здійсненим дослідженням встановлено, що із 45 складів злочинів із матеріальним складом злочину є 7 складів, з формальним 27, а 11 складів злочину залежно від термінологічної конструкції в диспозиції статті можна віднести до злочинів із матеріальним або формальним складом злочину.

Завершальним поділом на види злочинів, кваліфікуючою ознакою яких є їх учинення службовою особою, є класифікація за ступенем тяжкості.

Відповідно до ч. 1 ст. 12 КК України «Класифікація злочинів», залежно від ступеня тяжкості злочини поділяються на злочини невеликої тяжкості, середньої тяжкості, тяжкі та особливо тяжкі.

Злочином невеликої тяжкості є злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше двох років, або інше більш м'яке покарання за винятком основного покарання у виді штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Злочином середньої тяжкості є злочин, за який передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше п'яти років.

Тяжким злочином є злочин, за який передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше двадцяти п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше десяти років.

Особливо тяжким злочином є злочин, за який передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі понад двадцять п'ять тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, позбавлення волі на строк понад десять років або довічне позбавлення волі.

Ступінь тяжкості злочину, за вчинення якого передбачене одночасно основне покарання у виді штрафу та позбавлення волі, визначається з огляду на строк покарання у виді позбавлення волі, передбаченого за відповідний злочин.

Висновки. Здійсненим дослідженням встановлено, що серед видів злочинів, кваліфікуючою ознакою яких є їх учинення службовою особою, є 3 склади злочину невеликої тяжкості, 15 складів злочину середньої тяжкості, 25 складів злочину тяжких та 2 склади злочину особливо тяжких.

Наведена класифікація не обмежується лише таким поділом і за бажання її можна продовжити, однак здійсненим дослідженням ми продемонстрували, що в Особливій частині КК України немає єдиної узгодженості, термінології, уніфікації стосовно законодавчого закріплення злочинів, кваліфікуючою ознакою яких є їх учинення службовою особою.

-
1. Горский Д. П. Логика / Д. П. Горский. – М., 1963. – 200 с.
 2. Горский Д. П. Диалектика научного познания / Д. П. Горский; ред. Д. П. Горский. – М.: Наука, 1978. – 366 с.
 3. Гришук В. К. Кримінальне право: Загальна частина: навч. посібник для студентів юрид. фак. вищ. навч. закл. / В. К. Гришук. – К.: Ін Юре, 2006. – 568 с.
 4. Кондаков Н. И. Логический словарь-справочник / Н. И. Кондаков. – М.: Наука, 1976. – 457 с.
 5. Кругликов Л. Л. Юридические конструкции и символы в уголовном праве / Л. Л. Кругликов, О. Е. Спиридонова. – СПб.: Издательство Р. Асланова «Юридический центр Пресс», 2005. – 336 с.

Громко В. Я. Види преступлений, квалифицирующим признаком которых является их совершение должностным лицом

Определены критерии разделения преступлений на виды, квалифицирующим признаком которых является их совершение служебным лицом, а именно: по законодательному закреплению в разделах Особенной части Уголовного кодекса Украины, по выделению лица, которое может совершить преступление, по степени квалификации, по степени ответственности, с учётом момента окончания преступления и по степени тяжести преступления. Установлено, что однозначного понимания рассматриваемого типа преступлений.

Ключевые слова: *служебное лицо, виды преступлений, квалифицирующий и особенно квалифицирующий признак, совершение преступления.*

Hromko V. Ya. Types of Crimes the Qualifying Feature of Which is Their Commission by an Official

In this article, there are studied types of crimes the qualifying feature of which is their commission by an official.

There are defined the division criteria for types of crimes the qualifying feature of which is their commission by an official according to legislative consolidation in the chapters of the Special Part of Criminal Code of Ukraine based on distinguishing the persons who may have committed the crime – any official or specific (certain) official, by the degree of qualification (main element of crime, qualified or especially qualified or by the degree of aggravating circumstances, by the crime termination time (formal or material crime component) and graveness of criminal act commission (minor, average gravity, grave or especially grave crime).

There is performed a legal analysis of criminal legislation on the criminal responsibility in order to unify the crime scene committed by an officer among the circumstances aggravating the responsibly by the criminal laws of Ukraine.

There is allocated the classification of crime elements aiming at establishment of criminal responsibility for the committed crimes qualifying feature of which is their commission by an official.

It is found that Special Part of the Criminal Code of Ukraine lacks uniformity, consistency, terminology, unification in terms of legislative consolidation of the crimes the qualifying feature of which is their commission by a official.

Key words: *official, crime, crime components, types of crime, qualifying and especially qualifying features, classification, commission of crime, aggravating circumstances.*

Стаття надійшла 23 січня 2015 р.